

KĚŽ MÁ

KREV

UTUŽÍ

PODLE NICCOLA MACHIABELLIHO VLADAŘ

PREMIÉRA
16. 3. 2019
V DIVADLE KOMEDIE

„Panovník má budit zdání, že je vládny, věrný, lidský, upřímný a zbožný, a má takový být. Ale pro případ, kdy je nutno takovým nebýt, má mít povahu dost pružnou, aby se mohl a dovedl změnit v pravý opak.“ Tak zní jedna z mnoha rad, kterou věnuje Niccolò Machiavelli sotva jednadvacetiletému knížeti Lorenzu Medicejskému, tehdejšímu vládci Florencie. V útlém svazku *Vladař* podává Machiavelli návod na to, jak vládnout a u moci se udržet. Pro svůj obsah bylo dílo považováno za nemorální a církve ho několik let po vydání zařadila na seznam zakázaných knih, kde bylo uvedeno až do konce 19. století. Proč se církve této knize bránila? Odpověď můžeme hledat v kapitole o církevních obcích, o kterých Machiavelli píše: „S těmi je potíž jediná – jak je získat. Jsou dvě možnosti: buď bojem, nebo štěstím řízením osudu.“ Nejen v případě církve, ale i ve všech ostatních oblastech týkajících se vlády je Machiavelli nezvykle přímočarý a nabízí obvykle jedno správné řešení. Na příkladech jednání mnoha mocných mužů od antiky do autorovy současnosti můžeme sledovat zrcadlení taktik a chování významných politiků dneška. Z řetězce vladařů tak vzniká vodotisk postupných gest, kroků a slov, které můžeme pozorovat u Caesara stejně jako u Nicolaea Ceaușesca.

Autorská inscenace *Vladař* je pro nás polemikou mezi Machiavelliho knihou, situacemi z dějin, výroky současných politiků a otázkami: Je možné žít bez vladařů a vůdců? Je možné zabít vladaře? Je možné zabít vladaře v sobě? A pokud ano, co pak následuje?

ANNA KLIMEŠOVÁ A PETR ERBES

REŽIE
DRAMATURGIE
VÝPRAVA
HUDBA

ANNA KLIMEŠOVÁ
PETR ERBES
KLÁRA FLEKOVÁ
MICHAL CÁB

OBSAZENÍ

CYRIL DOBRÝ
KRYŠTOF KRHOVJÁK
ŠTĚPÁN LUSTYK
MILAN VEDRAL
VOJTĚCH VONDRÁČEK

I INSPICE PAVLÍNA SVOBODOVÁ

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažerka provozu Martina Čacká. Technika, světla a zvuk Robert Štěpánek. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové.

CYRIL DOBRÝ:

„Člověk, který chce být za všech okolností dobrý, zcela určitě pohoří mezi ostatními, kdo dobří nejsou. Vladař nemusí být vždycky dobrý, ale podle potřeby někdy ano, někdy ne.“

ŠTĚPÁN LUSTYK:

„Jakmile vyhladíme ty, kteří nám závidí naši nadřazenost, jakmile si nás obyvatelé začnou vážit, zůstáváme mocní a bezpeční, těšíme se úctě a jsme šťastní.“

VOJTĚCH VONDRÁČEK:

„Moudrý panovník musí jednat tak, aby občané vždycky a v jakýchkoliv dobách měli zapotřebí státního aparátu a vladaře. Pak mu vždy zachovají věrnost.“

MILAN VEDRAL:

„Je nutno si pamatovat, že lidi musíme buď zahrnout laskavostí, nebo je zničit.“

KRYŠTOF KRHOVJÁK:

„Obezřetný vládce nemůže a ani nesmí držet slovo, jestliže se věrnost obrací proti němu a jestliže pominuly příčiny, proč slovo dával.“

CO SE DĚJE ZA KOPCEM

My bychom si měli všimnout víc toho, co se děje v Maďarsku. Ti jsou už v tom, a my do toho spadneme taky, měli bychom se na to trochu blíže podívat, prostudýrovat si to a připravit se. Já se hrozím toho dne, kdy se tenhle zlý sen splní. Naši demokrati ještě pořád žijou jako náměsíčníci. Nikdo našim lidem neřekne, co musejí čekat. Pořád tomu ještě nechceme věřit, jak zle to s námi vypadá. (...) Kdyby se na tohle mohl člověk dívat z měsíce, tak by to bylo náramně zajímavé. Jenže já hraju na piano a ne na harfu, takže by ze mne byl špatný muž na Měsíci. Jediný optimistický závěr, ke kterému jsem při tomhle studiu došel, je, že komunisti dělají po svém způsobu zrovna tytéž chyby jako kapitalisti. Nashromažďují pořád víc a víc moci, až se nakonec sami sežerou. Jenže než se všichni sežerou, moc a moc malých, nevinných lidí bude obětováno jejich apetytu. Možná, že budu jeden z nich. Já měl zůstat v Londýně a otevřít si malou hospodu v Soho a ohřívát pro zamilované párky. Víte, já jsem asi lepší kuchař než ministr zahraničí. Ale o mě nejde. Nejhorší je, že to zas odnesou naši lidi. Je mi jich hrozně líto. Oni si to nezaslouží.

JAN MASARYK (DVA MĚSÍCE PŘED SVOU SMRTÍ, 1948)

VIKTOR FISCHL: HOVORY S JANEM MASARYKEM, GARAMOND, 2017, S. 46-47

Povím vám jeden příběh. Tady pan Orbán nebyl totiž vždycky takový. Potkal jsem ho poprvé před pětadvaceti lety. Těsně po pádu Berlínské zdi. Tady v hotelu v Budapešti. Jeho jméno jsem si nezapamatoval, ale co si pamatuji, je, že Orbán byl tehdy přesvědčený liberál.

V roce 2002 prohrál volby. A šel do opozice. A aby znovu získal svou moc, popřel své principy a stal se z něj populist, nahradil liberální hodnoty tzv. Diktaturou většiny. Většina má vždycky pravdu. Dokonce i tehdy, když jsou pošlapána lidská práva a demokratické hodnoty.

Od té doby, co je zpátky u moci, omezil svobodu vyznání, omezil internet a podkopal svobodu tisku.

Maďarsko je dnes v mnoha ohledech autokratickou zemí, ve které mohou být novináři a nevládní organizace kdykoliv napadeni. Ale Viktor Orbán není problém jen pro Maďarsko a pro Maďary. On je i naším problémem, evropským problémem. Orbán je morální krize Evropy. Namísto obrany našich evropských hodnot ho tolerujeme. Jen zřídka reagujeme. Evropský koncil vůbec nereaguje. Evropská komise také nereaguje. Evropský parlament jakbysmet. Slovních protestů je víc než dost. Dopisy jsou všude. Ale žádná akce, žádné sankce. Může si dělat, co chce. Jakým právem, milí liberální přátelé, kritizujeme pana Putina nebo africké diktátory, když nejsme schopni prosazovat demokracii a právní stát u nás doma?

**GUY VERHOFSTADT
ÚRYVEK Z PROJEVU, 20. LISTOPADU 2015**

HERCI A TVŮRCI

ANNA KLIMEŠOVÁ (*1990, PRAHA)

Dokončuje studium režie na KALD DAMU. Během studií režírovala inscenace *Barunka is leaving*, *Zápisky z volných chvíl* v divadle DISK, *Hlupáci z Chelmu*, *S vůní perníku* a scénický koncert *Máj*. Hostovala v Činoherním studiu Ústí nad Labem, Národním divadle Brno a v divadle Stará aréna, kde vytvořila autorské inscenace *Cesta do Ameriky* a *Mrtvé oči*. Spolupracovala s Orchestrem Ježkovy stopy na hudební revue *Proč nemohu spát*. Je jedním ze zakládajících členů skupiny 8lidí a zakladatelkou kulturní komunitní platformy Horní Maršov – Otevřené muzeum.

PETR ERBES (*1991, POLIČKA)

Vystudoval obor Multimediální technologie na ČVUT a v současnosti dokončuje studium dramaturgie na KALD DAMU. Zabývá se mimo jiné aktivní rolí diváků a strukturami hry. Je spoluautorem inscenací v divadlech: DISK, Jatka78, Dejvické divadlo, Národní divadlo Brno a dalších. Je autorem dramatických textů. Mezi jeho projekty přesahující běžný rámec divadla patří karetní hra *Legionářek*, interaktivní stůl *Nad Zborovskou plání* nebo projekt *Montovna* uvedený v rámci festivalu 4+4 dny v pohybu. Je členem skupiny 8lidí a zakladatelem herního studia *PalackyGames*.

KLÁRA FLEKOVÁ (*1994, PRAHA)

Absolvovala Střední uměleckoprůmyslovou školu na Žižkově a v současné době studuje obor scénografie na KALD DAMU.

Je spoluautorkou inscenací *ADA* (Venuše ve Švehlovce), *Barunka is leaving* (Divadlo DISK), *Ticho po pěšině* (Činoherní studio Ústí nad Labem), *Šíráni čirého jasného dne* (festival Theatrum Kuks), *JANA* (Ankali) a jako

dramaturgyně se podílela na vzniku inscenace *Zápisky z volných chvíl* (Divadlo DISK). Kostýmy vytváří hlavně do krátkých filmů, videoklipů a scénických čtení, také ale obléká loutky.

Její tvorbu ovlivňuje především fascinace českou etnografií a folklorním prostředím, v poslední době se věnuje zejména vyšívání a výzkumu archaických oděvních projevů. Vedle výtvarných vyjádření se zabývá hudbou, vyučuje v chlapeckém sboru a založila ženský folklorní soubor Lada.

MICHAL CÁB (*1980, KYJOV)

Vystudoval teologii a postgraduálně Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru Intermedia III. Tomáše Vaňka. Zabývá se převážně noisovou improvizací, programováním syntetizátorů, zvukovými instalacemi a audiovizí. Ve své umělecké i pedagogické praxi zkoumá zejména problematiku užívání programovacích jazyků a otevřeného softwaru jako základního vyjadřovacího prostředku pro dnešního umělce. Jeho nástrojovou doménou je operační systém Linux a programovací jazyk Pure Data, jejichž možností využívá jak v galerijním, tak divadelním kontextu. Realizoval řadu hudebních doprovodů pro divadelní představení i výstavních projektů. Michal je také členem otevřené livecodingové skupiny Kolektiv.
<https://ticho.multiplace.org/>

CYRIL DOBRÝ (*1996, PRAHA)

Po neúspěšné středoškolské kariéře byl přijat na obor herectví KALD DAMU. Absolvoval v autorské inscenaci *Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního, Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2018*. Hostuje ve Studiu Hrdinů a Švandově divadle. Ve volném čase se věnuje řemeslu.

KRYŠTOF KRHOVJÁK (*1996, KARVINÁ)

Vystudoval Módní návrhářství ve Frýdku-Místku. Studia herectví na KALD DAMU absolvoval rolí koktavého Vaška v autorské inscenaci *Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního, Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2018*, v režii Petra Erbese a Borise Jedináka. Od začátku studií na DAMU spolupracuje s divadelním souborem Tyr v tísní ve Vile Štvanice: *Synáčci* Tomáše Loužného, *Vořezávátka* a *Berlín Alexanderplatz* Iva Kristiána Kubáka a Marie Novákové. Dále hostuje v divadle D21 v titulní roli inscenace *Utrpení mladého Werthera* režiséra Jakuba Šmída. Je frontmanem a zpěvákem Orchestru Ježkovy stopy hrajícího český swing 30. a 40. let minulého století.

ŠTĚPÁN LUSTYK (*1994, SVITAVY)

Je studentem herectví alternativního a loutkového divadla na KALD DAMU. Na škole doposud realizoval jedenáct projektů nepočítaje ročníkové herecké klauzury. Několik z nich se dodnes úspěšně hraje. Například loutkové inscenace *Tisíc tuctů* a *Dlouhý, Široký a Bystrozraký*, které sklidily úspěch na několika českých i zahraničních festivalech.

Jako herec a spoluautor se podílel na inscenaci *Lázně*, dále například na scénickém koncertu *Máj*. V divadle DISK absolvoval rolí Jeníka v inscenaci *Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního, Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2018*. Věnuje se také tvorbě instrumentální rapové hudby pod pseudonymem BACKPACK.

MILAN VEDRAL (*1991, PRAHA)

Po maturitě pokračoval studiem psychologie na PVŠPS, kde získal bakalářský titul a studium ukončil. Poté přešel na obor herectví KALD DAMU, jehož je absolventem. Divadlu se začal věnovat, když mu byly 4 roky, a stal se součástí tehdejšího dětského divadelního souboru Labyrint. Jako dítě účinkoval v Divadle na Vinohradech v inscenaci *Král Jan* v režii Jiřího Menzela, ve Stavovském divadle v inscenaci *Minetti: Portrét umělce jako starého muže* v režii Otomara Krejčy nebo také v divadle Kolowrat v představení *Smlouva* v režii Arnošta Goldflama. Také spolupracoval s divadelním sdružením OLDstars, kde si v inscenaci *Kupec benátský* v režii Martina Satoránského zahrál roli mrzutého Žida Šyloka. Objevil se ve filmech i několika seriálech.

VOJTĚCH VONDRÁČEK (*1994, PRAHA)

Vystudoval na SOŠ Stříbržského obor Animoované tvorby a fotografie. V dospívání se vrcholově věnoval šermu, zúčastnil se i mistrovství světa. V letech 2015–2017 studoval na KALD DAMU pod vedením režiséra Jana Mikuláška. Studium úspěšně nedokončil. Od dětství hostuje v Divadle v Dlouhé a je stálým hostem Divadla Na zábradlí. V rámci studia účinkoval v inscenacích *Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního, Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2018*, *Máj*, *S vůní perníku*, *Kafkovy zápisky*, *Beckett* a dalších. Působí v Českém rozhlasu a namlouvá audioknihy. Se svým otcem založil multigenerační devítičlenné hudební těleso Když hudba ztichne, kde hraje na housle, baskytaru a zpívá. Hrál také v několika studentských, televizních i celovečerních filmech a televizních seriálech. Například *Stockholmský syndrom*, *Svět pod hlavou*, *Kapitán Exner*, *Místo*, *Vraždy v kruhu*, *Neviditelní*, *World on Fire* a další.

PODLE NICCOLA
MACHIAVELLIHO
VLADAŘ

Osmá premiéra sezony 2018/19.

Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.

Ředitel Daniel Příbyl.

Umělecký šéf Michal Dočekal.

Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Program připravili Petr Erbes a Anna Klimešová.

Grafická úprava Riana Št'áhlavská.

Fotografie v programu Marie Tučková.

Děkujeme

Martinu Hliskému
Evě Spoustové – Málkové
Adamu Jourovi
Robertu Smolíkovi
Pavlu Závorkovi
Nakladatelství Garamond

 bnt attorneys
in cee

VAŠE ŠTĚSTÍ.

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

KOMEDIE MĚSTSKÁ
DIVADLA
PRAŽSKÁ ROKOKOABC